

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-03-28
Besvaras senast
2024-04-03 kl. 12.00

Till statsrådet Acko Ankarberg Johansson (KD)

2023/24:769 Privatisering av primärvården i Gävleborg

I Region Gävleborg förbereder regionstyret, bestående av Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Sjukvårdspartiet, en möjlig privatisering av primärvården och utförsäljning av de offentligt drivna hälsocentralerna. Genomförs en sådan väldig omläggning av en hel vårdnivå medför det mycket omfattande risker för en jämlik och tillgänglig vård för länets invånare.

Samhällets välfärdstjänster är inte vilka tjänster som helst, utan de har en grundläggande betydelse för medborgarnas liv och hälsa, vilket innebär att konsekvenserna vid olika slags misslyckanden kan bli både stora och allvarliga. Med aktörer som drivs primärt av vinstsyfte finns det större risker att verksamheter i syfte att hålla nere kostnaderna skär ned på sådan kvalitet som är svår att mäta och följa upp, minskar personaltäteten eller utformar verksamheten för att dra till sig patienter som är förknippade med lägre kostnader. Det finns också indikationer på att vinstdrivande företag har lägre personaltätet än andra typer av utförare och att en ökad andel i privat regi inom hälso- och sjukvården haft segregerande effekter. De senaste årens erfarenheter av pandemi och krig i vårt närområde visar också på behovet av ett robust sjukvårdssystem under demokratisk kontroll, med resurser och rådighet som en viktig del av en stärkt beredskap.

Det finns utifrån dessa perspektiv en betydande fara med att samhället ytterligare släpper kontrollen inom den offentligt finansierade sjukvården, så som nu kan ske med primärvården i Gävleborg, där de 26 offentligt drivna hälsocentralerna är hotade. Även arbetet med att vidareutveckla den nära vården och omställningen av hälso- och sjukvården till att bli mer personcentrerad, samordnad och samskapande riskerar att påverkas negativt. I överenskommelsen mellan SKR och staten för 2024 med fortsatt stöd till regionerna för att vidareutveckla den nära vården, där primärvården är av central betydelse, pekas förbättrad tillgänglighet, ökad kontinuitet och relationsskapande samt utveckling av primärvård i landsbygd ut som viktiga områden att prioritera.

Primärvården är navet i hälso- och sjukvården och är den vårdnivå som ska finnas närmast invånarna. Redan i dag är erfarenheten av ökad privatisering inom primärvården i Gävleborg att tillgängligheten har försämrats för vissa patientgrupper och att befolkningen på mindre orter drabbas när brist på

lönsamhet gör att hälsocentralen lägger ned och det gemensamma drar sig undan. Utöver detta ser vi nu en nationell sjukvårdskris, där nedskärningar är att vänta runt om i landet i nivåer som inte setts sedan 1990-talet.

Med anledning av det ovan anförda vill jag fråga statsrådet Acko Ankarberg Johansson:

Avser statsrådet att ta några initiativ med anledning av de risker som ökad privatisering inom landets primärvård kan medföra för sjukvårdens beredskap och genomförandet av SKR:s och statens överenskommelse om att utveckla en god och nära vård?

.....

Linnéa Wickman (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck